

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2021-659

5.7.2021

Eika Forsikring AS

Ulykke

Snøscooter – dødsfall – promille – uten hjelm – grovt uaktsomt – reklamasjon – fal. §§ 13-6, 13-9 og 13-13.

Forsikrede dro ut på tur med snøscooter på kvelden 14.4.19 sammen med en bekjent. Forsikrede ble funnet død ved siden av scooteren 15.4.19. I vitneavhørene ble det blant annet forklart at forsikrede hadde kjørt scooteren i beruset tilstand uten hjelm. Toksikologirapporten datert 8.5.19, påviste en promilleprosent på 1,25 i blodet til forsikrede. Selskapet mottok vitneavhørene 8.5.19 og opplyste 20.5.19 at det ville avvente politietterforskningen før det tok stilling til dets erstatningsansvar. Forsikredes etterlatte ba ved flere anledninger om selskapets tilbakemelding på status i saken i løpet av høsten 2019. De ble da forklart at selskapet fortsatt avventet politiets etterforskning. Selskapet ba om nytt utlån av politiets dokumenter 20.1.20 og etter at forsikredes bror 16.3.20 informerte selskapet om at saken var ferdig etterforsket, purret selskapet på politiet og mottok politidokumentene 24.3.20. I politidokumentene ble det konkludert med at forsikrede hadde kjørt scooteren i beruset tilstand uten hjelm og selskapet avslo kravet 27.3.20 under henvisning til forsikredes grove uaktsomhet. Saken reiste spørsmål om selskapets avslag var gitt uten ugrunnet opphold, og i så tilfelle om selskapet kunne avkorte med 100 % under henvisning til grovt uaktsomt fremkalt forsikringstilfelle. Nemnda bemerket at selskapet tidlig fikk indikasjoner på forsikrede hadde vært beruset på ulykkestidspunktet. Nemnda bemerket videre at selskapet burde ha vært mer aktiv i saksbehandlingen, herunder varslet om avkortning grunnet grov uaktsomhet på et tidligere tidspunkt. Etter en konket vurdering konkluderte nemnda med at selskapet ikke hadde reklamert uten ugrunnet opphold og at selskapet dermed ikke kunne påberope grov uaktsomhet som avslagsbegrunnelse. Klager ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (f. 1988) dro ut på tur med snøscooter på kvelden 14.4.19 sammen med en bekjent, T. Forsikrede ble funnet død ved siden av scooteren 15.4.19. Han var omfattet av en ulykkesforsikring, en reiseulykkesforsikring og en førerulykkesforsikring, som alle gir rett til utbetaling ved forsikredes død.

Politiet avhørte forsikredes bror E. 15.4.19. E. forklarte at han dro og lette etter forsikrede om morgenen 15.4.19, ettersom forsikrede ikke hadde vært i kontakt med familien siden dagen før. Han dro i den forbindelse innom forsikredes hytte og fant T. Hendelsen er beskrevet nærmere i vitneavhøret:

(...) Da vitnet kom inn i hytta lå (T.) og sov der. Vitnet snakket litt med (T.), han var helt rar. Han var i sjokk og sa at de hadde kjørt "gale". (Vitnet fortalte at (T.) hadde sagt at "dei hadde kjørt gale". S.S). Det var det (T.) klarte å si.

Forsikredes bror, E., samlet deretter en gjeng som kunne hjelpe ham å lete etter forsikrede. E. fant forsikrede livløs rundt kl. 10.00. På spørsmål om forsikrede hadde drukket alkohol, svarte E. at "han ikke vet noe om dette".

I avhør av T. 16.4.19 kom det frem at han var invitert på hytta til forsikrede og at han og forsikrede dro ut på forsikredes snøscooter sammen 14.4.19. Videre siteres fra avhøret:

(...)

(Forsikrede) kjørte veldig forsiktig og seint. Det husker han i alle fall. Han kjørte i jevn fart. Det var det rett før det smalt også. Det han husker er at de kom bort i et skrått parti, det var noe stein og så var det helt mørkt. Han vet ikke om han var borte, men når han kom til seg igjen var det ikke kontakt med (forsikrede).

På spørsmål om hvorfor det smalt, svarte han at han tror de gikk i en stein. Det er det siste han husker.

(...)

Ingen av dem hadde hjelm på seg. De hadde lue og siktede hadde slalåmbriller på seg. Han tror (forsikrede) også hadde briller.

(...)

Han ble bedt om å si hvor mye han drakk i tillegg til de 10 pilsflaskene han allerede har nevnt og frem til ulykka skjedde. Han svarte at han var sikkert borti noe brennevin. Hvilken type vet han ikke. Han bekrefta at han hadde med seg en flaske Bacardi Razz. Han tror de tok den da han kom ned dit lørdag kvelden. Han vet ikke om begge drakk av denne, men regner med at han selv "hadde vært på den". Han tror den var 0,7 liter. Hvor mye han drakk av den vet han ikke. Han vet ikke hvor mye det evt. var igjen i den da han kom tilbake til hytta. Han vet (forsikrede) også hadde brennevin. Men hvor mye de tok vet han ikke. Han så ikke direkte at (forsikrede) fylte i, men han tror (forsikrede) drakk det han også. Hvilken type vet han ikke. Han kikket ikke etter det.

På spørsmål om hvor berusa de var da de la ut på denne turen, svarte han at "eg var sikkert godt berusa eg". På spørsmål om det er ting han tenker han ikke husker pga. beruselsen, svarte han at det kan sikkert godt være uten at han skal si noe på det. Han vet ikke hva blodprøva hans vil vise. Prøven vil ikke vise noe annet enn alkohol. Ikke annet enn "det medisinske greiene" han fikk nede i (A.).

På spørsmål om (forsikrede) sin beruselse i forhold til hans, var han mer berusa eller mindre berusa, svarte han at det vet han ikke. Mindre kanskje. Nei, han vet ikke.

Politiet tok vitneavhør av forsikredes kjæreste N. 16.4.19. Hun uttalte at hun våknet tidlig på en annen hytte 14.4.19, og deretter dro hun og flere andre rundt kl. 07.30 bort til forsikredes hytte. Videre siteres fra forklaringen:

(...) (E.) lå i senga, (H.) på sofaen. (T.) og (forsikrede) satt ved sofaen våkne, fortsatt ganske fulle. Det virket ikke som om de hadde sovnet.

(...)

Alle våknet og satt seg i sofaen, bare (forsikrede) og (T.) som var fulle da. Vitne forteller at de to har drukket slik før også. De kan holde det gående så lenge. Slik vitne kjenner (forsikrede) kunne han holde det gående et par dager før han blir mer sliten, selv har hun hørt at han kunne holde på enda flere dager før de ble sammen.

Vitne forteller at det var best å reise. Å sitte der med to som har drukket siden dagen før ikke er så koselig. På spørsmål om beruselsesgraden forteller vitne at han så ganske full ut og blandet seg dram. Vitne trur det var flere. (T.) sa "ja den var ikke svak". Vitne husker det som om han ble ganske full. (T.) virket også ganske full, men de var ikke helt vekk.

N. forklarte videre at hun tror hun dro vekk fra hytta igjen i 11-tiden. I avhøret fremgår videre:

På vei til hytta til (M.) og (E.) møtte de (S.) og (B.). De skulle opp til hytta til (forsikrede). Om dette forteller vitne at hun senere har hørt fra (S.) at de var innom og da lå begge på gulvet å rullet rundt. Vitne er ikke helt sikker på hva han mener med det, men at han kan overdrive litt. Vitne trur ikke de slåss men at de bare var så fulle at de ramlet på gulvet.

I 13-tiden forsøkte forsikrede blant annet å ringe broren sin, E. Anropene ble ikke besvart. N. forsøkte i 16-17-tiden å ringe både forsikrede og T., men fikk ikke svar. Forsikredes bror forsøkte også å ringe. Rundt kl. 19 bestemte N. seg for å reise sammen med forsikredes bror og hans kjæreste. Fra vitneavhøret siteres:

De kjørte innom hytta til (forsikrede). Døra var på vidt gap, det var ingen i hytta. Den røde scooteren til (forsikrede) var vekk. Den blå scooteren vitne kjørte opp stod der enda. (E.) prøvde å starte den slik at vitne kunne kjøre til veien, men det var noen problemer med sleidene. (...)

Vitne syntes det var ganske mange flasker på bordet, siden de sa (P.) og noen hadde vært innom tenkte hun ikke noe særlig over det. Bensinkanna til (E.) var tømt. Vitne tenker de har fylt på scooteren til (forsikrede) før avreise.

N. forklarte seg deretter om episoden hvor hun møtte T. morgenen 15.4.19:

På spørsmål om tilstanden til (T.) forteller vitne at han var helt tom i blikket uten at han virket å være veldig full. Vitne tenkte ikke at han kunne være rusa på noe annet enn alkohol. Vitne sier de bare drakk, og at de drakk umenneskelige mengder til de krabbet på gulvet. Vitne tenker tilstanden først og fremst skyldes sjokk.

Videre siteres fra avhøret:

Slik vitne kjenner (forsikrede) ville han aldri sitti bakpå sin egen scooter. Hun har aldri sett han sitte bakpå noen gang. Vitne har sett han være veldig full på snøscooter, da går det veldig sakte. Med veldig sakte mener hun rundt 10km/t. Vitne har hørt fra (V.) at det kan gå veldig fort når han er halvfull. Vitne syntes at han var veldig full om morgningen når hun så (forsikrede) sist, men at det kan ha dabbet litt av utover dagen.

Vitne trur det var null stress for begge to å reise fulle på tur. (...)

Vitne forteller at (forsikrede) levde et litt farlig liv, med det tenker hun at han ikke var redd noe, han kunne drikke mye og kjøre snøscooter. Vitne har hørt at han har roet seg litt etter de ble sammen. Vitne har også selv fått litt den holdningen at man må la de gå. Vitne forteller at de har prøvd å ta nøkkelen både hans og andres kun for deres eget beste, men at det funker dårlig fordi de bare blir "fly forbannet". Vitnet sier de har sluttet med det og gitt litt opp. De gjør litt sånn de vil.

I avhør av M. av 16.4.19 fremkommer:

(...) Han som satt på scooteren viste ikke noe særlig om hva som hadde skjedd eller hvor avdøde lå. (M.) sa at både avdøde og han som satt bak på scooteren hadde drukket alkohol. (...)

Selskapet ba om utlån av politiets dokumenter 25.4.19.

Toksikologirapporten for T. datert 25.4.19 og mottatt av politiet 29.4.19, påviste ikke tilstedeværelsen av etanol. Blodprøven resultatet bygde på ble tatt 15.4.19 kl. 17.06.

Under gjennomgang av avdødes telefon 3.5.19, ble det funnet "en del private bilder av snøscootere på fjellet, samt noen bilder hvor det sitter personer oppå scooterne og drikker alkohol. På noen bilder kan det tyde på at det har vært villmannskjøring". Det står ikke spesifisert når bildene ble tatt.

Selskapet mottok de foreløpige politidokumentene 8.5.19, jf. selskapets brev av 18.3.21.

Toksikologirapporten for forsikrede datert 8.5.19 og mottatt av politiet 13.5.19, påviste tilstedeværelsen av etanol. Promilleprosenten i blodet ble målt til 1,25, mens det i urinen ble målt til 2,1.

Fra selskapets brev til forsikredes bror, E., av 20.5.19 siteres:

Vi har mottatt foreløpig dokumenter fra politiet. Saken er fortsatt under etterforskning, og dokumentene gir oss ikke nok opplysninger til å kunne vurdere om skaden skal dekkes under forsikringen. Det må derfor fortsatt tas forbehold om vår erstatningsplikt.

Vi har i dag dekket utleggene dere har hatt i forbindelse med begravelsen, direkte til begravelsesbyrået og blomsterforretningen.

Saken blir nå satt i bero inntil politiet har behandlet saken ferdig, og vi har mottatt kopi av dokumentene. Dette kan ta lang tid.

Dersom dokumentasjonen fra politiet gir grunnlag for avslag eller avkortning av eventuell erstatning, vil det bli opplyst om når dokumentene er gjennomgått. Klagemulighet vil da også bli gitt.

Fra sakkyndig likundersøkelse datert 27.6.19 utført av O. universitetssykehus og mottatt av politiet 2.7.19 siteres:

(...)

3. Ved rettstoksikologisk undersøkelse ble etanol påvist i konsentrasjoner på henholdsvis 1,25 ‰ i blod og 2,1 ‰ i urin. Verken andre rusmidler eller noen av de vanligste legemidlene ble påvist.

Den aktuelle etanolkonsentrasjonen vil vanligvis medføre moderat til tydelig påvirkning.

Den høyere etanolkonsentrasjonen i urin taler for at (forsikrede) har hatt høyere etanolkonsentrasjon i blodet noe tidligere i hendelsesforløpet. (...)

Dødsboets advokat kontaktet ifølge selskapet det 21.8.19 og lurte på status i saken. Selskapet informerte i brev av 22.8.19 om hvilke dekninger forsikrede hadde i selskapet. Videre siteres fra brevet:

(...) Vi har foreløpig ikke tatt stilling til vår erstatningsplikt, da vi avventer de endelige dokumentene fra politiet.

Vi har dekket de etterlattes utlegg i forbindelse med begravelsen og avventer nå det endelige utfall av saken hos politiet.

(...)

Vi kommer tilbake til saken så snart vi har mottatt utlån av de endelige politidokumentene.

Selskapet har opplyst at det 20.9.19 skrev en e-post til dødsboets advokat og ba opplyst om saken var ferdig behandlet hos politiet. Advokaten svarte samme dag og opplyste at saken ikke var ferdig behandlet ennå.

Forsikredes bror, E., ringte ifølge selskapet det 30.9.19 og lurte på status i saken. Selskapet opplyste at det fortsatt avventet politidokumentene. Forsikredes bror ville da ifølge selskapet etterspørre dokumentene.

I "Rapport til politiet etter trafikkulykke" av 18.12.19 utarbeidet av Statens vegvesen, fremgår at det ikke ble "funnet noen annen feil eller mangler på snøscooteren enn de skadene snøscooteren har fått i kollisjonen/ulykken". Videre siteres fra rapportens konklusjon:

(...)

Har ikke noe grunnlag for å si noe om hendelsesforløpet til ulykken, ulykkesundersøker har ikke vært på ulykkesplassen og det foreligger heller ikke noen oppmålinger fra stedet.

Har ingen oppmålinger eller vært på ulykkesstedet i forhold til en vurdering av hastighet snøscooteren kan ha hatt når ulykken inntraff.

Selskapet ba om nytt utlån av politiets dokumenter og om en orientering om status i saken 20.1.20. Selskapet ba politiet opplyse om snøscooteren var frigitt 10.2.20. Selskapet har opplyst at det ble ringt opp av forsikredes bror 16.3.20, hvor han informerte om at saken var ferdig etterforsket hos politiet. Selskapet purret på politiet 18.3.20.

I påtegningsark datert 23.3.20 foreslo politiet at saken mot T. skulle henlegges etter bevisets stilling. Fra dokumentet siteres:

Etter politiets syn er skadene på snøscooteren sett opp mot skaden på avdøde forenlig med at det var avdøde som var fører da ulykken skjedde. Det vises til teknisk undersøkelse i dok 09,11. Det kan etter politiets oppfatning ikke føres bevis for at (T.) har gjort seg skyldig i brudd hjelpeplikten, straffeloven § 287.

Selskapet har opplyst at det mottok endelige politidokumenter 24.3.20. Det avslo kravet 27.3.20 og viste til at politidokumentene i saken konkluderte med at forsikrede kjørte snøscooteren i alkoholpåvirket tilstand og uten hjelm. Selskapet skrev også:

(...) Videre må vi vise til at ved skade oppstått som følge av grov uaktsomhet, kan selskapets ansvar reduseres eller falle bort. Dette vil også kunne gjøres gjeldende her, med bakgrunn i at (forsikrede) kjørte snøscooter i beruset tilstand uten hjelm.

Med bakgrunn i det ovennevnte, er det ikke grunnlag for erstatning som følge av ulykken og saken avsluttes hos oss, så snart det er avklart om vi skal dekke utgifter til gravstein.

Selskapet opprettholdt avslaget i brev av 20.5.20 og viste da til at det forelå grunnlag for 100 % avkortning.

Finansklagenemnda mottok klage i saken 23.10.20.

Selskapet redegjorde 18.3.21 for dets tidsbruk i saken. Fra selskapets brev til sekretariatet av 22.3.21 siteres:

(...)

Det forelå vitneavhør i politidokumentene vi mottok 08.05.2019. Disse avhørene ble tatt i perioden fra 15.04.2019 - 25.04.2019.

Det forelå ingen resultater angående påvirkning i de aktuelle dokumentene fra politiet.

Klagerne har i det vesentlige anført at de har krav på erstatning etter snøscooterulykken hvor forsikrede omkom. Politirapporten konkluderer med at forsikrede var fører av snøscooteren, men politiet kan ikke bevise det. Selskapet må derfor utbetale erstatning.

Selskapet har i det vesentlige anført at klagerne ikke har krav på erstatning etter snøscooterulykken hvor forsikrede omkom. Det finnes ikke holdepunkter for å betvile at forsikrede var fører av snøscooteren. Det er videre påvist at han hadde promille på 1,25 i blodet og det er klart at han ikke benyttet hjelm. Skadetilfellet er dermed unntatt fra dekning under samtlige av forsikredes forsikringer. Det er uansett grovt uaktsomt å føre snøscooter i beruset tilstand uten hjelm. Selskapet har også overholdt reglene i fal. § 13-13 og viser i den forbindelse til at toksikologirapporten for forsikrede ikke var en del av politidokumentene selskapet mottok 8.5.19. Selskapet mottok først de endelige politidokumentene 24.3.20 og avslo kravet 27.3.20.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om forsikredes etterlatte har krav på dødsfallserstatning etter at han døde i forbindelse med en snøscooterulykke.

De etterlatte har fremsatt erstatningskrav etter en førerulykkesforsikring, en reiseforsikring og en ulykkesforsikring.

Det følger av samtlige forsikringsavtaler at selskapet svarer for dødsfall som følge av en ulykkesskade som rammer forsikrede. Videre følger det av førerulykkesforsikringen pkt. 8.4 under rubrikken "Omfatter ikke" at det gjøres unntak for:

Skade som følge av selvforskyldt rus p.g.a. inntak av alkohol, medisiner eller narkotiske stoffer.

(...)

Skade oppstått som følge av forsett fra sikredes/forsikredes side. Ved skade som skyldes grov uaktsomhet, kan selskapets ansvar reduseres eller falle helt bort. Det avgjøres under hensyn til skyldgraden og omstendighetene for øvrig om selskapet skal betale noe, og i tilfelle hvor mye.

Tilsvarende vilkår fremgår av reiseforsikringsvilkårenes pkt. 8.4 under rubrikken "Omfatter ikke" og av ulykkesforsikringsvilkårenes pkt. 4.2.9 og 4.2.13.

I forsikringsavtalen som inneholder førerulykkesforsikringen, følger det også av pkt. 11.1 at forsikringen ikke omfatter:

(...)

Skade som oppstår når motorvognen blir kjørt av person som er påvirket av berusende eller bedøvende middel, og sikrede eller den som er ansvarlig for motorvognen, visste eller burde vite det.

Selskapet kan ikke kan innta vilkår i forsikringsavtalen som er i strid med bestemmelsene i fal. del B, jf. fal. § 10-3.

Fal. § 13-6 regulerer hvilke ansvarsbegrensninger selskapet kan ta som følge av at forsikrede utsetter seg for en bestemt fare. Det følger av bestemmelsen at selskapet bare kan frasi seg ansvar i situasjoner der forsikrede utsetter seg for en "bestemt fare", dersom det er årsakssammenheng mellom faren og forsikringstilfellet. Mer generelle forbehold er ikke tillatt. Dette innebærer at selskapet ikke kan ta forbehold som "knytter virkninger til at forsikrede handler under ruspåvirkning", jf. Wilhelmsen, Rettsdata, kommentar til fal. § 13-6, note 336. Se også Brynildsen, m.fl. Forsikringsavtaleloven, 3. utgave s. 491.

Nemnda finner at vilkårenes unntak for skader som oppstår som følge av selvforskyldt rus, er generelle forbehold som knytter virkninger til at forsikrede handlet under ruspåvirkning. Konsekvensen er at selskapet ikke kan påberope seg vilkårenes unntak for skader som oppstår som følge av selvforskyldt rus. Hvorvidt selskapet kan avkorte ansvaret sitt med 100 % med henvisning til at forsikrede handlet grovt uaktsomt, må da vurderes etter fal. § 13-9.

Anvendelse av fal. § 13-9 forutsetter at selskapet har meddelt kravstiller at det vil bruke sine rettigheter etter bestemmelsen. Det følger av fal. § 13-13 at selskapet skal handle overfor kravstiller uten ugrunnet opphold etter at det ble kjent med det forhold som medfører at reglene kan anvendes. Selskapet må "uten ugrunnet opphold" gi skriftlig beskjed om sitt "standpunkt". Rettskilder knyttet til forståelsen av den tilsvarende bestemmelsen i fal. § 4-14, vil være av relevans for forståelsen av fal. § 13-13.

Ifølge Rt-2013-1235 løper tidsfristen fra selskapet hadde kvalifisert mistanke om disse forholdene. Det er ikke nødvendig at selskapet har kunnskap om alle detaljer, men det er på den annen side ikke tilstrekkelig at det har grunnlag for mistanke.

I Rt-2013-1235 avsnitt 47 uttalte Høyesterett at en iverksatt politietterforskning kan være fristutløsende, med den konsekvens at "selskapet fra det tidspunkt må følge opp saken og kunne treffe avgjørelse i forsikringsspørsmålet når etterforskningsresultatet foreligger".

Nemnda tar først stilling til når selskapet fikk en kvalifisert mistanke om at forsikrede hadde handlet grovt uaktsomt, jf. §§ 13-13 og 13-9.

Selskapet mottok politidokumenter 8.5.19. På dette tidspunktet inneholdt politidokumentene vitneavhør i saken foretatt frem til 25.4.19, men ikke toksikologieresultater, obduksjonsrapport eller Statens Vegvesen sin rapport etter trafikkulykken. Det forelå heller ingen konklusjon på hvem som hadde kjørt scooteren.

Vitneavhørene tilsa imidlertid nokså entydig at forsikrede selv hadde kjørt snøscooteren i beruset tilstand uten hjelm. Det vises særlig til uttalelser i vitneavhørene av T., N. og M. Etter nemndas syn fikk selskapet ved mottak av politidokumentene 8.5.19 en kvalifisert mistanke om at forsikrede hadde handlet grovt uaktsomt, og nemnda legger til grunn at reklamasjonsfristen etter fal. § 13-13 å løpe på dette tidspunktet.

Etter dette blir spørsmålet om selskapet ga skriftlig beskjed om sitt "standpunkt" "uten ugrunnet opphold", jf. fal. § 13-13. I "standpunkt" ligger ikke noen krav til selskapets reklamasjon, utover at

det må vise til at det er helt eller delvis fri for ansvar. Ot.prp.nr. 49 (1988-1989) s. 71-72 peker imidlertid på at formålet med det skriftlige standpunktet er "hensynet til sikrede og de behov sikrede har for å få klarhet i hva selskapet vil påberope seg". Dette har i teori og nemndspraksis blitt forstått som at reklamasjonen må vise at selskapet vil avslå eller avkorte kravet på erstatning og hvilken skyldgrad selskapet mener forsikrede har utvist, jf. Wilhelmsen, Rettsdata, kommentar til fal. § 4-14, note 138. Selskapet behøver ikke ta stilling til avkortningens størrelse, men dette må skje "innen rimelig tid" fra den første reklamasjonen fant sted, jf. NOU 1987:24 s. 104.

I aktuelle sak ga selskapet 27.3.20 skriftlig beskjed om at det ville påberope seg grov uaktsomhet som avkortningsgrunn og opplyste at det ikke var grunnlag for erstatning. Brevet ga en beskrivelse av hva slags pliktbrudd saken dreide seg om og forsikredes skyldgrad, og etter nemndas vurdering tilfredsstilte det lovens begrunnelseskrav. Selskapet opprettholdt avslaget i brev av 20.5.20 og viste da til at det forelå grunnlag for 100 % avkortning med henvisning til fal. § 4-9.

Det avgjørende spørsmålet blir etter dette om selskapets reklamasjoner av 27.3.20 og 20.5.20 ble gitt "uten ugrunnet opphold".

Ordlyden pålegger selskapet en aktivitetsplikt. Opphold i saksbehandlingen som ikke har en saklig begrunnelse, vil etter en konkret vurdering kunne falle utenfor ordlyden. I forarbeidene presiseres det at det ikke er nødvendig med "noen øyeblikkelig reklamasjon", men selskapet må få en "rimelig, kort tid til å vurdere om det vil påberope seg et forutsetningsbrudd som det er blitt kjent med", jf. NOU 1983:56 s. 96 og NOU 1987:24 s. 104.

I saker hvor det pågår en politietterforskning, er utgangspunktet at selskapet kan avvente politiets etterforskning før det reklamerer, jf. Rt-2013-1235 avsnitt 47. Selskapet plikter likevel å påskynde at relevante opplysninger bringes frem, slik at tidsbruken ikke blir unødig lang, jf. Brynildsen s. 528- 529. Og dersom selskapet har tilstrekkelige opplysninger før resultatene av politietterforskningen er klare, må det normalt ha plikt til å reklamere allerede da. Dette gjelder selv om det må antas at politietterforskningen vil medføre en ytterligere avklaring av faktum, jf. Brynildsen s. 528.

I aktuelle sak gikk det 10,5 måned fra selskapet mottok politidokumentene med vitneavhørene i saken, til det reklamerte og viste til at forsikrede hadde handlet grovt uaktsomt. Forsikredes etterlatte fikk ved flere anledninger informasjon fra selskapet om hvorfor saksbehandlingen trakk ut i tid. Det vises til brev til de etterlatte 20.5.19 der selskapet informerte om at det avventet politiets etterforskning og selskapets brev til dødsboets advokat 22.8.19, samt informasjon til forsikredes bror 30.9.19 om at det ville komme tilbake til saken etter mottak av de endelige politidokumentene. Dette kan tilsa at selskapet reklamerte "uten ugrunnet opphold", jf. Rt-2013-1235 avsnitt 83.

Generelt mener nemnda at selskapene i saker som den foreliggende må tilkjennes relativt god tid, fordi det er viktig, av hensyn til de etterlatte, at selskapets avkortning er velbegrunnet og bygget på et tilstrekkelig kartlagt faktum. Det forhold at politidokumentene i denne saken ville kunne gi en bekreftelse på flere sentrale spørsmål, herunder hvem som kjørte scooteren, forsikredes promille, om forsikrede hadde hjelm på seg og en nærmere avklaring av hendelsesforløpet, tilsier også dette at man i denne saken må akseptere en noe lenger saksbehandlingstid.

Like fullt er nemnda av den oppfatning at selskapets saksbehandling i perioden fra det mottok politidokumentene 8.5.19 og frem til det purret på politiet 20.1.20, har vært for passiv. I en sak som har endt i et dødsfall, vil politiet vanligvis motta både toksikologi- og obduksjonsrapporter relativt raskt. I dette tilfellet kom rapportene inn hhv. 13.5.19 og 2.7.19. På tross av flere henvendelser fra de etterlatte høsten 2019 henvendte ikke selskapet seg til politiet før 20.1.20, og

dette taler etter nemndas syn for at selskapet ikke har overholdt sin plikt til å påskynde at relevante opplysninger bringes frem. Videre indikerer selskapets opptreden at tidsbruken i saken var unødvendig lang.

Som tidligere nevnt fikk selskapet klare indikasjoner på at forsikrede var beruset da de mottok politidokumentene. Resultatene fra toksikologi- og obduksjonsrapporten ville gitt en bekreftelse på dette. Etter nemndas syn ville det med denne informasjonen vært tilstrekkelig klart at forsikrede hadde handlet grovt uaktsomt, jf. blant andre avgjørelse 2020-150 og 2019-233. Nemnda er av den oppfatning at selskapet burde forsøkt å hente inn rapportene i løpet av høsten 2019.

Under henvisning til ovennevnte nemndspraksis, er det nemndas oppfatning at selskapet burde påberopt seg avkortning som følge av grov uaktsomhet på et tidligere tidspunkt. Dette hadde sørget for en forsvarlig fremdrift i saken og selskapet kunne deretter ha avventet politietterforskningen for å fastsette avkortningens endelige størrelse.

Selskapet avslo kravet 27.3.20, og uttalte da at det ikke var grunnlag for erstatning som følge av ulykken. Nemnda bemerker at det først var i svaret fra selskapets interne klageordning 20.5.20, at det gikk klart frem at selskapet mente det var grunnlag for 100 % avkortning i saken.

Etter en konkret vurdering finner nemnda under noe tvil at selskapet ikke har overholdt sin aktivitetsplikt i aktuelle sak. Det er i vurderingen lagt stor vekt på at selskapet forholdt seg passiv overfor politiet gjennom høsten 2019 på tross av flere henvendelser fra de etterlatte, og den klare indikasjonen i mottatte politidokumenter på at forsikrede var beruset. Da selskapet ikke har reklamert uten ugrunnet opphold, mister det retten til å påberope seg grov uaktsomhet, jf. fal. § 13-13 andre ledd, første punktum.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Klager gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Tonje Giertsen (selskapsrepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).